

STICHTING
MATHEMATISCH CENTRUM
2e BOERHAAVESTRAAT 49
AMSTERDAM

S 53 (M 20)

De χ^2 -toets (Algemeen)

De χ^2 -toets (Algemeen).

Wij beschouwen een experiment, dat als resultaat één van de, elkaar uitsluitende, uitkomsten

$$(1) \quad A_1, A_2, \dots, A_k$$

heeft. De χ^2 -toets stelt ons in staat om, op grond van de resultaten van een aantal onafhankelijke uitvoeringen van het experiment, de hypothese H_0 te toetsen, dat de kansen op de uitkomsten $A_1, \dots, A_k$ gelijk zijn aan gegeven getallen

$$(2) \quad p_1, p_2, \dots, p_k,$$

waarbij $p_1 + p_2 + \dots + p_k = 1$ is. Deze voorwaarde is noodzakelijk, daar de uitkomsten elkaar uitsluiten, maar één van alle moeten optreden.

Indien H_0 juist is en er n waarnemingen worden verricht, is de mathematische verwachting van de aantallen malen, dat $A_1, \dots, A_k$ hierbij zullen optreden:

$$(3) \quad np_1, np_2, \dots, np_k.$$

Worden in werkelijkheid de frequenties

$$(4) \quad n_1, n_2, \dots, n_k$$

gevonden, dan zal men, indien de rijen (3) en (4) goed overeenstemmen de hypothese H_0 niet verwerpen, maar indien zij slecht overeenstemmen wel. Als maat voor de overeenstemming van de twee rijen neemt men nu de grootte χ^2 , die gedefinieerd is als:

$$(5) \quad \chi^2 = \frac{(n_1 - np_1)^2}{np_1} + \frac{(n_2 - np_2)^2}{np_2} + \dots + \frac{(n_k - np_k)^2}{np_k}$$

Bij goede overeenstemming van (3) en (4) is χ^2 klein (bij volledige overeenstemming zelfs 0) en bij slechte overeenstemming is χ^2 groot.

De waarschijnlijkheidsverdeling van χ^2 , onder aanname van de hypothese H_0 , is voor voldoende grote n bij benadering bekend en getabelleerd.

Deze waarschijnlijkheidsverdeling hangt van k af: $v = k - 1$ wordt het aantal graden van vrijheid genoemd. De benadering

dit memorandum is slechts bedoeld ter oriëntatie en streeft niet naar volledigheid of volledige exactheid

2.

is voldoende nauwkeurig, indien voor iedere i geldt:

$$(6) \quad np_i > 10. \quad i = 1, \dots, k.$$

Indien hieraan niet voldaan is, neemt men kenmerken, waarvoor $np_i < 10$ is, tezamen tot nieuwe kenmerken, totdat wel aan (6) voldaan is. (NB: hierdoor vermindert dan de waarde van k , dus het aantal vrijheidsgraden wordt kleiner).

Als kritieke zône wordt, bij gebruik van de onbetrouwbaarheidsdrempel α , het gebied

$$(7) \quad \chi^2 \geq \left\{ \chi_{\alpha, \nu} \right\}^2 \text{ genomen,}$$

waarbij $\chi_{\alpha, \nu}$ zo gekozen is, dat, onder hypothese H_0 , de kans, dat (7) vervuld is, gelijk aan α is.

Litteratuur:

M.G. Kendall, The advanced Theory of Statistics, I, 1947,
Chapter 12.

Tabellen en nomogrammen:

M.G. Kendall, ibidem, p. 444 - 446,

H. Cramér, Mathematical Methods of Statistics, 1946, p.559,
Statistica 1 (1946), p. 109.